

ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В СУЧАСНОМУ СВІТІ

Крюков О. І., Омаров А. Е.

На щорічній зустрічі нобелівських лауреатів, яка за традицією проводиться в Німеччині, журналісти одного з авторитетних європейських видань попросили п'ятдесят запрошених нобелівських лауреатів назвати найбільшу загрозу людству. Топ-трійку антирейтингу очолили перенаселення, ядерна війна і поширення нових інфекцій.

Тобто, практично йдеться про те, що на думку кращих учених планети найважливішими проблемами двадцять першого століття є проблеми атомного знищення (по суті проблеми знищення усього живого, природи) і проблеми інфекцій, а значить здоров'я.

Сучасній підхід до здоров'я, на наш погляд, має бути побудованим на гармонійних відносинах між природним і суспільним оточенням людини, що, в свою чергу, стане сутністю процесу створення сприятливих середовищ.

На наш погляд, взаємозв'язок між екологічною безпекою держави та громадським здоров'ям має декілька аспектів взаємодії суспільства і природи:

Насамперед це географічні та біологічні чинники. Не менш важливими є медичні, технологічні та економічні аспекти взаємодії суспільства і природи.

В сучасних умовах можна констатувати, що сучасні підходи до здоров'я повинні вирішувати наступні питання сьогодення, а саме: захист природного і штучного середовища та збереження ресурсів.

Характерною особливістю початку двадцять першого століття є твердження про те, що екологія сформувалась як фундаментальну галузь знань, що займається вивченням природних взаємозв'язків між живими організмами та навколишнім середовищем.

На наш погляд, сучасній екологічній розвиток держав характеризується різноманітним впливом людини на природні системи нашої планети. В цьому контексті екологія, як фактор впливу на громадське здоров'я, повинна, на наш погляд, бути аналізована з точки зору двох основних принципів: по-перше, з точки зору комплексного підходу; по-друге, як напрямок, що вивчає взаємовідносини між функціонуванням різних екосистем.

В цьому контексті перед Україною стоять важливі завдання з подолання наслідків чорнобильської екологічної катастрофи, досягнення результатів з точки зору стану екології та управління природними ресурсами, та забезпечення громадського здоров'я в країні.

Важливими для реалізації державної екологічної політики є завдання пов'язані з формуванням таких наукових напрямків як «екологія людини», та «екологічне управління»

Окремим важливим завданням для України є подолання екологічних та суспільних наслідків війни на сході України.

Чинниками ефективності державної політики щодо проблем екологічної безпеки та громадського здоров'я повинні стати проведення екологічного аудиту для визначення масштабів завданих збитків навколишньому середовищу; формування дієвого механізму правового регулювання використання природних ресурсів; об'єднання зусиль громадськості, науковців, екологів, державних установ, міжна-

родних організацій задля запобігання екологічній катастрофі; організація реальних кроків на шляху забезпечення громадського здоров'я України.

СУЧАСНІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ

Мищенко М. М., Мищенко О. М., Веретельник О. А.

Людське здоров'я є предметом пильного вивчення і дослідження багатьох сучасних наук: біології, медицини, соціології та ін.

Згідно з даними сучасних вчених здоров'я людини більш ніж на 50 % залежить від його способу життя і соціуму, які його оточує; що цілком і повністю підтверджується експертами ВООЗ: на їхню думку, стан здоров'я населення всього лише на 10 % визначається рівнем розвитку медицини та медичної допомоги, на 20 % залежить від різних спадкових чинників і стану навколишнього середовища (в обох випадках), і в 50 % залежить від способу життя індивіда.

Згідно з численними соціальними опитуваннями, проведеними в останні роки, більшість населення пріоритетним вважають стан власного (індивідуального) здоров'я; хоча, на думку фахівців, здоров'я є і суспільною цінністю. Науковий підхід до організації охорони здоров'я як окремих індивідів, так і їх груп або населення (популяції) в цілому ґрунтується на розробці цілого комплексу медико-соціальних заходів щодо захисту і зміцненню захисно-приспосувальних механізмів організму; на попередженні можливості контакту індивіда з несприятливими факторами; на зниженні негативного впливу шкідливих і небезпечних факторів, і т.п. Цілком і повністю все це забезпечується заходами з охорони навколишнього середовища та охорони праці, дотриманням техніки безпеки, виконанням комплексу протиепідемічних заходів та підвищенню санітарної культури населення та в кінцевому рахунку – підтриманням здорового способу життя.

Здійснення цих заходів в повній мірі пов'язано з соціальною медициною, яка в останні роки інтенсивно розвивається, виділяючи у своїй структурі такі нові напрямки, як: публічна, громадська, соціологічна, пенітенціарна та військова соціальна медицина.

Публічна медицина тісно контактує з юридичними особами та займається питаннями збереження і зміцнення здоров'я трудових колективів, прогнозуванням і соціометрикою будь-яких змін психосоматичних статусів і функціонування всіх членів трудових колективів. Крім цього, дана наука вирішує проблеми захисту і збереження громадського здоров'я при різних робочих ситуаціях і при будь-яких змінах статусу трудового колективу.

Багато фахівців вказує, що публічна медицина вивчає механізми запобігання та нівелювання сучасних психічних епідемій; вирішує проблеми профілактики професійної деформації характерологічних рис співробітників трудових колективів з метою забезпечення їх здорової моральної атмосфери і запобігання його деструкції; займається викриттям прихованих форм пропаганди перверсних взаємин, насильства, терору, містичних «цінностей» і псевдознань.

Громадська медицина контактує з окремими фізичними особами і вирішує питання, що виникають у індивіда після якого-небудь захворювання, особистої трагедії, насильства, терору; а також профілактики виникнення проблем, з якими може зіткнутися людина в разі неминучих негативних змін соціальних умов, в результаті сімейних колізій, власної вікової кризи або особистісної психодрами. Да-